Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 26. marca 2026 *

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (EU) št. 650/2012 – Člena 1, 3 in 4 – Področje uporabe – Pojem ‚dedovanje‘ – Zakonito volilo, podeljeno v okviru nege, ki jo je oskrbovalec nudil zapustniku za časa življenja zadnjenavedenega – Splošna pristojnost sodišča države članice za odločanje o celotnem dedovanju“

V zadevi C-618/24, [Isergartler] [i],

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) z odločbo z dne 10. septembra 2024, ki je na Sodišče prispela 24. septembra 2024, v postopku

XK,

TR,

VQ

proti

SM,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik senata, M. Condinanzi, N. Jääskinen (poročevalec), sodnika, R. Frendo, sodnica, in A. Kornezov, sodnik,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za XK, TR in VQ M. Kinberger, Rechtsanwalt,

* Jezik postopka: nemščina.

[i] Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

– za Evropsko komisijo M. Wasmeier in W. Wils, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (UL 2012, L 201, str. 107).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med osebami XK, TR in VQ, ki prebivajo v Nemčiji, in osebo SM, ki prebiva v Avstriji, v okviru zapuščinskega postopka, uvedenega po smrti nekdanje partnerice SM leta 2021, ki jo je ta kot oskrbovalec negoval do njene smrti.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah od 7 do 9, 11, 14, 34 in 59 Uredbe št. 650/2012 je navedeno:

„(7) Pravilno delovanje notranjega trga bi bilo treba omogočiti z odpravo ovir za prosto gibanje oseb, ki se danes srečujejo s težavami pri uveljavljanju svojih pravic pri dedovanju s čezmejnimi posledicami. V evropskem območju pravice morajo imeti državljani možnost vnaprej urediti svoje dedovanje. Učinkovito je treba zagotavljati pravice dedičev in volilojemnikov, drugih oseb, ki so blizu zapustniku, ter upnikov zapuščine.

(8) Za dosego teh ciljev bi bilo treba v tej uredbi združiti določbe o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju ali, odvisno od primera, sprejemljivosti, izvršljivosti in izvrševanju odločb, javnih listin in sodnih poravnav ter o uvedbi evropskega potrdila o dedovanju.

(9) Področje uporabe te uredbe bi moralo zajemati vsa civilnopravna vprašanja glede dedovanja zapuščine po zapustniku, torej vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti, ne glede na to, ali gre za prehod po volji zapustnika na podlagi razpolaganja za primer smrti ali za prehod z dedovanjem na podlagi zakona.

[…]

(11) Ta uredba bi se morala uporabljati samo za dedovanje, ne pa tudi za druga področja civilnega prava. Zaradi jasnosti bi morala biti nekatera vprašanja, ki bi jih bilo mogoče povezati z dednimi zadevami, izrecno izključena iz področja uporabe te uredbe.

[…]

(14) Pravice in premoženje, ki so nastali ali prešli drugače kot z dedovanjem, na primer z darili, bi morali biti prav tako izključeni iz področja uporabe te uredbe. Vendar bi moralo biti pravo, ki je v tej uredbi opredeljeno kot pravo, ki se uporablja za dedovanje, tisto, ki določa, ali je treba ta darila ali druge oblike razpolaganj *inter vivos* s takojšnjim stvarnopravnim učinkom vrniti ali zmanjšati zaradi določitve deležev upravičencev po pravu, ki se uporablja za dedovanje.

[…]

(34) Zaradi pravilnega delovanja pravosodja bi se bilo treba izogibati izdajanju nezdružljivih odločb v različnih državah članicah. Zato bi bilo treba v tej uredbi določiti splošna postopkovna pravila, podobna pravilom v drugih instrumentih Unije s področja pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah.

[…]

(59) Glede na splošni cilj te uredbe, ki je vzajemno priznavanje odločb, izdanih v državah članicah v dednih zadevah ne glede na to, ali so bile takšne odločbe izdane v pravdnem ali nepravdnem postopku, bi bilo treba v tej uredbi določiti pravila o priznavanju, izvršljivosti in izvrševanju odločb, podobna tistim iz drugih instrumentov Unije s področja pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah.“

4 Člen 1 te uredbe, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„1. Ta uredba se uporablja v zadevah dedovanja. […]

2. Iz področja uporabe te uredbe so izključeni:

[…]

(e) preživninske obveznosti, ki niso posledica smrti;

[…]

(g) pravice in premoženje, ki so nastali ali prešli drugače kot z dedovanjem, kot so na primer darila, skupna lastnina več oseb, ki preide na preživele(ga), pokojninski načrti, zavarovalne pogodbe in podobni dogovori, brez poseganja v točko (i) člena 23(2);

[…].“

5 Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, v odstavku 1(a) določa:

„V tej uredbi:

(a) ‚dedovanje‘ pomeni dedovanje zapuščine po zapustniku in obsega vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti, ne glede na to, ali gre za prehod na podlagi zapustnikovega razpolaganja za primer smrti ali za prehod z dedovanjem na podlagi zakona“.

6 V skladu s členom 4 iste uredbe, naslovljenim „Splošna pristojnost“, so sodišča države članice, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče, pristojna za odločanje o celotnem dedovanju.

7 Člen 21 Uredbe št. 650/2012, naslovljen „Splošno pravilo“, v odstavku 1 določa:

„Če v tej uredbi ni določeno drugače, je pravo, ki se uporablja za celotno dedovanje, pravo države, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče.“

8 Člen 22 te uredbe, naslovljen „Izbira prava“, v odstavku 1 določa:

„Oseba lahko za pravo, ki ureja celotno dedovanje po njej, izbere pravo države, katere državljanstvo ima v času izbire ali ob smrti.

[…]“

9 Člen 23 navedene uredbe, naslovljen „Področje uporabe prava, ki se uporablja“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Pravo, določeno v skladu s členom 21 ali členom 22, ureja celotno delovanje.

2. To pravo ureja zlasti:

[…]

(h) razpoložljivi del zapuščine, nujne deleže in druge omejitve svobode razpolaganja za primer smrti ter terjatve, ki bi jih osebe, ki so bile blizu zapustniku, lahko uveljavljale iz zapuščine ali proti dedičem;

(i) vrnitev in zmanjšanje daril, predujmov na račun dednega deleža ali volil pri določanju dednih deležev posameznih upravičencev;

[…].“

Avstrijsko pravo

10 Člen 677 Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (splošni civilni zakonik) v različici, ki se uporablja v sporu o glavni stvari (v nadaljevanju: ABGB), določa:

„1. Osebi, ki je blizu umrlemu in ki ga je zadnja tri leta pred njegovo smrtjo vsaj šest mesecev negovala ne le v manjši meri, za to pripada zakonito volilo, če ni prejela darila ali se dogovorila za plačilo.

2. ‚Nega‘ je vsaka dejavnost, katere namen je oskrbovani osebi v čim večji možni meri zagotoviti potrebno oskrbo in pomoč ter ji izboljšati možnost za samostojno življenje v skladu z njenimi potrebami.

3. Blizu umrlemu so osebe, ki spadajo med zakonite dediče umrlega, njihov zakonec, registriran partner ali zunajzakonski partner in njihovi otroci ter zunajzakonski partner umrlega in njegovi otroci.“

11 Člen 678 ABGB določa:

„1. Višina volila je odvisna od vrste, trajanja in obsega storitev.

2. Volilo vsekakor poleg nujnega deleža in poleg drugih dajatev iz zapuščine ne pripade le, če je umrli tako določil. Volilo je mogoče odvzeti samo v primeru obstoja razloga za razdedinjenje.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

12 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je nekdanja partnerka SM umrla leta 2021 in da je imela ta do dne svoje smrti prebivališče v Avstriji.

13 S sklepom Bezirksgericht Zell am See (okrajno sodišče v Zell am Seeju, Avstrija) je bila zapuščina po zapustnici prisojena osebam XK, TR in VQ, ki vse tri prebivajo v Nemčiji.

14 SM, ki je zapustnico tri leta pred njeno smrtjo negoval kot oskrbovalec, zahteva izplačilo zneska 57.200 EUR, ki naj bi mu pripadal za nego, ki jo je zapustnici nudil za časa njenega življenja, pri čemer se glede tega opira na člen 677 ABGB, ki za to določa dodelitev „zakonitega volila“ (v nadaljevanju: ukrep iz postopka v glavni stvari).

15 Landesgericht Salzburg (deželno sodišče v Salzburgu, Avstrija) je tožbo, ki jo je SM vložil v zvezi s tem, zavrglo zaradi neobstoja mednarodne pristojnosti. Menilo je, da je ukrep iz postopka v glavni stvari v nacionalnem pravu sicer res v obliki zakonitega volila, vendar je bil njegov namen dejansko denarno nadomestilo za nego, ki jo je oskrbovalec nudil zapustnici za časa njenega življenja. Zato je treba po mnenju tega sodišča tak ukrep opredeliti kot „terjatev“, ki spada na področje obligacijskega prava in torej ne spada na področje uporabe Uredbe št. 650/2012.

16 SM je zoper to odločbo vložil pritožbo pri Oberlandesgericht Linz (višje deželno sodišče v Linzu, Avstrija), ki je s sodbo z dne 12. junija 2024 tej pritožbi ugodilo. To sodišče je v bistvu menilo, da področje uporabe Uredbe št. 650/2012 zajema vse civilnopravne vidike dedovanja. Ker pa je ukrep iz postopka v glavni stvari zakonito volilo, katerega narava naj bi bila podobna naravi nujnega deleža, okoliščina, da so elementi take pravice nastali za časa življenja zapustnice, po mnenju tega sodišča ne more upravičiti izključitve uporabe te uredbe. V teh okoliščinah se je navedeno sodišče izreklo za pristojno za odločanje.

17 Osebe XK, TR in VQ so pri Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija), ki je predložitveno sodišče, vložile pritožbo zoper sodbo, ki jo je izdalo Oberlandesgericht Linz (višje deželno sodišče v Linzu). V bistvu trdijo, da ukrep iz postopka v glavni stvari ne spada na področje uporabe Uredbe št. 650/2012.

18 SM, nasprotno, trdi, da je ta ukrep podoben pravici nujnega dediča in da je zato treba šteti, da spada pod pojem „dedovanje“ v smislu Uredbe št. 650/2012.

19 V tem okviru se predložitveno sodišče sprašuje, ali navedeni ukrep spada na področje uporabe Uredbe št. 650/2012 in zlasti njenega člena 4.

20 V zvezi s tem to sodišče najprej navaja, da je ukrep iz postopka v glavni stvari v skladu z avstrijsko ureditvijo volilo, ki nastane ne glede na kakršno koli oporočno razpolaganje zapustnika. Ta ukrep naj bi bil podoben nujnemu deležu, poleg katerega naj bi lahko pripadal, saj naj bi ga bilo mogoče

upravičencu odvzeti le iz razloga za razdedinjenje. Vendar naj bi bilo mogoče ugotoviti tudi analogijo s pravili pogodbenega prava ali neupravičene obogatitve, ker je namen navedenega ukrepa denarno nadomestilo za nekatere storitve. Predložitveno sodišče poleg tega meni, da isti ukrep omejuje svobodo oporočnega razpolaganja osebe.

21 Dalje, to sodišče pojasnjuje, da so stališča v doktrini glede vprašanja, ali tak ukrep spada na področje dednega prava ali obligacijskega prava, deljena.

22 Nazadnje, navedeno sodišče poudarja, da se na koncu nagiba k ugotovitvi, da ukrep, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, spada pod pojem „dedovanje“ v smislu člena 4 Uredbe št. 650/2012. V zvezi s tem se na eni strani sklicuje na dedne učinke, povezane s tem ukrepom, in na drugi strani na široko razlago pojma „dedovanje zapuščine po zapustniku“ v smislu te uredbe, ki je bila sprejeta v sodni praksi Sodišča.

23 V teh okoliščinah je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 4 Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da gre za ‚dedno zadevo‘, če se uveljavlja pravica zahtevati izpolnitev volila zaradi nege na podlagi člena 677 [ABGB]?“

Vprašanje za predhodno odločanje

24 Najprej, opozoriti je treba, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem iz člena 267 PDEU nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena. Poleg tega lahko Sodišče presodi, da je treba upoštevati določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v besedilu svojega vprašanja ni sklicevalo (glej v tem smislu sodbi z dne 20. marca 1986, Tissier, 35/85, EU:C:1986:143, točka 9, in z dne 5. decembra 2019, Centraal Justitieel Incassobureau (Priznavanje in izvrševanje denarnih kazni), C-671/18, EU:C:2019:1054, točka 26 in navedena sodna praksa).

25 Okoliščina, da se je predložitveno sodišče v vprašanjih formalno sklicevalo na nekatere določbe prava Unije, namreč ni ovira za to, da mu Sodišče predloži vse elemente razlage, ki bi mu lahko koristili pri presoji zadeve v glavni stvari, tako da iz vseh elementov, ki jih je predložilo to sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, izlušči elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora (glej v tem smislu sodbi z dne 29. novembra 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, točka 26, in z dne 22. januarja 2026, Secab, C-423/23, EU:C:2026:32, točka 29).

26 V zvezi s tem je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da želi predložitveno sodišče z vprašanjem izvedeti, ali ukrep iz postopka v glavni stvari spada pod pojem „dedovanje“ v smislu člena 4 Uredbe št. 650/2012, ki določa splošno pristojnost sodišč države članice, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče, za odločanje o celotnem dedovanju. To vprašanje torej vključuje tudi presojo, ali ukrep, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, spada na področje uporabe te uredbe, kot je opredeljeno v njenem členu 1. Poleg tega je treba upoštevati člen 3(1)(a) navedene uredbe, v katerem je opredeljen pojem „dedovanje“. Zato vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, vključuje razlago člena 4 iste uredbe v povezavi s členom 1 in členom 3(1)(a) navedene uredbe.

27 Poleg tega je v zvezi z ukrepom iz postopka v glavni stvari iz predložitvene odločbe razvidno, da avstrijska zakonodaja po smrti osebe, katere dedovanje je bilo uvedeno, ne glede na kakršno koli oporočno razpolaganje zapustnika, podeli volilo nekaterim njegovim bližnjim osebam za nego, ki so mu jo nudili v določenem obdobju pred njegovo smrtjo, če za to nego niso prejeli nobenega darila ali plačila. Poleg tega je to volilo v vsakem primeru dolgovano poleg nujnega deleža, saj se lahko upravičencu odvzame le, če obstaja razlog za razdedinjenje.

28 Tako je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4 Uredbe št. 650/2012 v povezavi s členom 1 in členom 3(1)(a) te uredbe razlagati tako, da pod pojem „dedovanje“ v smislu tega člena 4 spada zakonito volilo, ki se po smrti osebe, katere dedovanje je uvedeno, ne glede na kakršno koli oporočno razpolaganje zapustnika podeli nekaterim njegovim bližnjim osebam za nego, ki so mu jo nudili v določenem obdobju pred njegovo smrtjo, če za to nego niso prejeli nobenega darila ali plačila, pri čemer je to volilo v vsakem primeru dolgovano poleg nujnega deleža in ga je mogoče upravičencu odvzeti le iz razlogov za razdedinjenje.

29 Za odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, je treba spomniti, da je pri razlagi določbe prava Unije treba upoštevati ne le izraze iz te določbe, ampak tudi njen kontekst in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je (sodbi z dne 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, točka 12, in z dne 8. maja 2025, Pielatak, C-410/23, EU:C:2025:325, točka 54 in navedena sodna praksa).

30 Kar zadeva, na prvem mestu, besedilo upoštevnih določb Uredbe št. 650/2012, je treba opozoriti, da člen 4 te uredbe določa, da so sodišča države članice, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče, pristojna za odločanje o „celotnem dedovanju“.

31 Glede pojma „dedovanje“ v smislu te uredbe je treba ugotoviti, da se v skladu s členom 1(1) navedene uredbe ta uporablja za „v zadevah dedovanja [dedovanje zapuščine po zapustniku]“.

32 Poleg tega člen 3(1)(a) Uredbe št. 650/2012 določa, da v tej uredbi pojem „dedovanje“ pomeni „dedovanje zapuščine po zapustniku in obsega vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti, ne glede na to, ali gre za prehod na podlagi zapustnikovega razpolaganja za primer smrti ali za prehod z dedovanjem na podlagi zakona“.

33 Res je, kot je navedla Komisija, da nemška različica člena 1(1) in člena 3(1)(a) Uredbe št. 650/2012, ki se nanašata na področje uporabe te uredbe oziroma na opredelitve pojmov, ki jih vsebuje, napotuje na pojem „dedovanje zapuščine po zapustniku“ („Rechtsnachfolge von Todes wegen“), medtem ko se v nemški različici člena 4 te uredbe, ki ureja vprašanje splošne pristojnosti sodišč zadevne države članice, sklicuje na pojem „dedovanje [dedne zadeve]“ („Erbsachen“). Vendar obstaja dejstvo, da v številnih drugih jezikovnih različicah navedene uredbe, zlasti v bolgarski, španski, danski, angleški, francoski, hrvaški, italijanski, litovski, malteški, finski in švedski jezikovni različici, v teh določbah ni takega terminološkega razlikovanja

34 V zvezi s tem je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da formulacija, uporabljena v eni od jezikovnih različic določbe prava Unije, ne more biti edina podlaga za razlago te določbe oziroma glede tega ne more imeti prednosti pred drugimi jezikovnimi različicami. V primeru razhajanj med temi različicami je treba zadevno določbo razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere del je (glej sodbi z dne 27. marca 1990, Cricket St Thomas, C-372/88, EU:C:1990:140, točki 18 in 19, ter z dne 4. septembra 2025, Hakamp, C-203/24, EU:C:2025:662, točka 34).

35 Vsekakor nič ne kaže na to, da je zakonodajalec Unije nameraval pojmoma „dedovanje zapuščine po zapustniku“ in „dedovanje“ v smislu Uredbe št. 650/2012 dati različna pomena, tako da je treba šteti, da se ta pojma ujemata.

36 Ob tem je treba opozoriti tudi, da so v členu 1(2) iste uredbe našteti primeri izključitve z njenega področja uporabe. Natančneje, člen 1(2)(g) Uredbe št. 650/2012 s področja uporabe te uredbe izključuje „pravice in premoženje, ki so nastali ali prešli drugače kot z dedovanjem, na primer z darili“. Poleg tega člen 1(2)(e) te uredbe natančneje določa, da so izključene tudi „preživninske obveznosti, ki niso posledica smrti“.

37 Vendar je treba te izključitve razlagati ozko (glej v tem smislu sodbo z dne 9. septembra 2021, UM (Pogodba o prenosu lastninske pravice *mortis causa*), C-277/20, EU:C:2021:708, točka 34).

38 V zvezi s tem je Sodišče že ugotovilo, da če gre v določbi dogovora o dedovanju – tako kot pri darilu v smislu člena 1(2)(g) Uredbe št. 650/2012 – za darilo, ki začne učinkovati šele ob zapustnikovi smrti, ta določba spada na področje uporabe te uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne septembra 2021, UM (Pogodba o prenosu lastninske pravice *mortis causa*), C-277/20, EU:C:2021:708, točka 35).

39 Poleg tega je treba poudariti, da se je Sodišče v zvezi s področjem uporabe Uredbe št. 650/2012 oprlo na ugotovitev, da se glavni cilj pravila nacionalnega prava nanaša na dedovanje po umrli osebi, in ne na vprašanja, povezana z eno od izključitev, naštetih v členu 1(2) te uredbe, kot so vprašanja v zvezi s premoženjskimi razmerji med zakoncema, da bi se štelo, da se nanaša na področje dedovanja v smislu navedene uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 1. marca 2018, Mahnkopf, C-558/16, EU:C:2018:138, točka 40).

40 Iz tega sledi, da je pojem „dedovanje“ v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 650/2012 opredeljen široko, ker, kot je navedeno v točki 32 te sodbe, obsega „vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti“, vključno z ukrepi, katerih glavni cilj je dedovanje po umrli osebi in ki začnejo učinkovati ob smrti zapustnika.

41 Na drugem mestu, noben element konteksta, v katerega so umeščeni člen 4 te uredbe ter člen 1 in člen 3(1)(a) navedene uredbe, te razlage ne omaja. Zlasti iz uvodne izjave 9 navedene uredbe je razvidno, da se mora ta uredba uporabljati za „vsa civilnopravna vprašanja glede dedovanja zapuščine po zapustniku, torej vse oblike prehoda premoženja, pravic in obveznosti zaradi smrti“. Poleg tega člen 23(1) iste uredbe določa, da pravo, določeno v skladu s členom 21 ali 22 te uredbe, ureja „celotno dedovanje“.

42 Kar zadeva, na tretjem mestu, cilje, ki jim sledi Uredba št. 650/2012, je, na eni strani, iz njenih uvodnih izjav 7 in 8 razvidno, da je njen namen med drugim pomagati dedičem in volilojemnikom, drugim osebam, ki so bile blizu zapustniku, ter upnikom zapuščine pri uveljavljanju svojih pravic pri dedovanju s čezmejnimi posledicami (sodba z dne 21. junija 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, točka 49).

43 Na drugi strani je v skladu s splošnim ciljem te uredbe, navedenim v njeni uvodni izjavi 59, ki se nanaša na vzajemno priznavanje odločb, izdanih v državah članicah v dednih zadevah, v uvodni izjavi 34 navedene uredbe poudarjeno, da je njen cilj izogibanje izdajanju nezdružljivih odločb v različnih državah članicah. Ta cilj se navezuje na načelo enotne dediščine, konkretizirano zlasti v členu 23(1) Uredbe št. 650/2012, ki pojasnjuje, da je pravo, ki se uporablja v skladu s to uredbo, namenjeno urejanju „celotnega dedovanja“. Na tem načelu enotne dediščine pa temelji tudi

pravilo iz člena 4 navedene uredbe, saj tudi ta člen pojasnjuje, da navedeno pravilo določa pristojnost sodišč držav članic za odločanje o „celotnem dedovanju“ (sodba z dne 21. junija 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, točke od 53 do 55).

44 Iz sodne prakse je razvidno tudi, da je namen Uredbe št. 650/2012 spodbujati enotno obravnavo dedovanja, da bi se prispevalo k učinkovitemu reševanju sporov v zvezi z dedovanjem. Sodišče je tako večkrat presodilo, da razlaga določb te uredbe, ki bi povzročila razdrobljenost tega dedovanja, ne bi bila združljiva s cilji navedene uredbe (sodba z dne 7. aprila 2022, V A in Z A (Subsidiarna pristojnost v dednih zadevah), C-645/20, EU:C:2022:267, točka 37 in navedena sodna praksa).

45 V obravnavanem primeru, kot je razvidno iz predložitvene odločbe, je namen ukrepa, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, denarno nadomestilo za nekatere opravljene storitve. Zato v zvezi s tem predstavlja določeno analogijo s terjatvijo, ki naj bi spadala na področje obligacijskega prava, ker je njen namen denarno nadomestilo osebam, ki so bile blizu zapustnici, za nego, ki so ji jo nudile, ne da bi za časa njenega življenja prejele darilo ali se dogovorile za plačilo.

46 Vendar je iz predložitvene odločbe razvidno, da je ta ukrep, ne glede na opredelitev kot „volilo“ v nacionalnem pravu, tesno strukturno povezan s področjem dedovanja, ker se uporablja šele po smrti osebe, katere dedovanje je uvedeno, in ker je njegova ureditev tako očitno tesno povezana z dedovanjem. Natančneje, v avstrijskem pravu, ki se uporablja, je navedeno, da se navedeni ukrep uporablja ne glede na kakršno koli oporočno razpolaganje zapustnika in v vsakem primeru poleg nujnega deleža in da ga je mogoče odvzeti le iz razlogov za razdedinjenje. Poleg tega ukrep iz postopka v glavni stvari koristi le osebam, ki so blizu zapustniku, ki so opredeljene kot osebe, ki spadajo med zakonite dediče umrlega, njihov zakonec, registriran partner ali zunajzakonski partner in njihovi otroci ter zunajzakonski partner umrlega in njegovi otroci. Iz tega sledi, da se glavni cilj navedenega ukrepa nanaša na pravice oskrbovalca v okviru dedovanja.

47 Navesti je treba tudi, da Uredba št. 650/2012 s svojega področja uporabe izrecno ne izključuje ukrepa, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, in da tudi ni razvidno, da tak ukrep spada na področje uporabe ene od izključitev, navedenih v točki 36 te sodbe, ali drugih primerov izključitve, naštetih v členu 1(2) Uredbe št. 650/2012.

48 Zato je glede na elemente, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, očitno – s pridržkom preverjanj, ki jih mora opraviti navedeno sodišče – da se ta ukrep nanaša predvsem na področje dedovanja v smislu Uredbe št. 650/2012.

49 Iz tega sledi, da glede na elemente, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, ukrep, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, spada na področje uporabe Uredbe št. 650/2012.

50 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4 Uredbe št. 650/2012 v povezavi s členom 1 in členom 3(1)(a) te uredbe razlagati tako, da pod pojem „dedovanje“ v smislu tega člena 4 spada zakonito volilo, ki se po smrti osebe, katere dedovanje je uvedeno, ne glede na kakršno koli oporočno razpolaganje zapustnika podeli nekaterim njegovim bližnjim osebam za nego, ki so mu jo nudili v določenem obdobju pred njegovo smrtjo, če za to nego niso prejeli nobenega darila ali plačila, pri čemer je to volilo v vsakem primeru dolgovano poleg nujnega deleža in ga je mogoče upravičencu odvzeti le iz razlogov za razdedinjenje.

Stroški

51 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 4 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju v povezavi s členom 1 in členom 3(1)(a) te uredbe

je treba razlagati tako, da

pod pojem „dedovanje“ v smislu tega člena 4 spada zakonito volilo, ki se po smrti osebe, katere dedovanje je uvedeno, ne glede na kakršno koli oporočno razpolaganje zapustnika podeli nekaterim njegovim bližnjim osebam za nego, ki so mu jo nudili v določenem obdobju pred njegovo smrtjo, če za to nego niso prejeli nobenega darila ali plačila, pri čemer je to volilo v vsakem primeru dolgovano poleg nujnega deleža in ga je mogoče upravičencu odvzeti le iz razlogov za razdedinjenje.

Podpisi